

Uit het WANDO JOURNAAL

UIT VROEGER DAGEN

Over het ontstaan van de Rijksweg

Toelichting door Jos van Alphen:

Het volgende stuk gaat over het aanleggen van de Rijksweg. Er wordt ook beschreven welke gronden er onteigend werden maar de meeste gronden werden door Rijkswaterstaat na onderhandelen gewoon aangekocht. Dat was voor sommige kleine boeren de nekslag want er was geen andere grond meer beschikbaar om terug te kopen.

In 1863 gebeurde hetzelfde nog een keer toen de spoorlijn Breda-Tilburg werd aangelegd.

1822

Uit het archief van de waterstaat te Breda:

Bestek, waarnaar zal worden aanbesteed het maken der aarden baan of bedding tot het aanleggen van een straatweg van het begin der tegenwoordige aarden weg van Breda naar Dorst, of van de zogenaamde Bossebaan tot de toren of het midden van de Kerk van Dorst. (Hiermee wordt de oude Kapel bedoeld, die enkele jaren van te voren in 1819, gedeeltelijk was ingestort en waarop geen torentje meer stond).

Deze aarden baan, dus van de Driesprong naar Dorst, maakte deel uit van de grote weg der 1e Klasse nr. 8.

De weg, die van Breda naar Oosterhout en verder naar Gorcum liep, was de weg 1e Klasse nr. 3 en was in Napoleons tijd aangelegd. Deze Rijksweg tegenwoordig nr. 63 heeft dus niets met Napoleon te maken, die al in 1815 uitgeschakeld was en in 1921 is gestorven.

Onze weg is tot stand gekomen onder het bestuur van Koning Willem I, die veel voor de wegen en kanalen in ons land heeft gedaan. Het bestek bevat verschillende artikelen en is zeer uitgebreid. Enkele bijzonderheden daaruit :

De aarden baan tot Dorst moest in één rechte lijn zijn tot het midden der Kapel, waarop een bakken werd geplaatst, die de ingestorte toren moest vervangen. Het was een afstand van 3451 ellen (=meters). Zoals bekend liep vroeger de weg naar Breda langs de Baarschotse straat en verder naar de Posthoorn onder Teteringen en vandaar naar de Driesprong.

De benodigde aarde moest met karren of kruitwagens ook zoveel mogelijk met de schop aangebracht worden in lagen niet dikker dan 30 cm. over een breedte van 5 meter. De aarde kwam uit de te graven sloten en van de door het Rijk gekochte percelen.

Voor zover dit wei of heigrond was, moesten daar de zoden worden afgestoken van 30 cm. in het vierkant. dik 6 tot 8 duim. die terzijde van de weg netjes moesten worden opgestapeld.

De aanbesteding vond plaats 5 juli 1822.

Het werk werd gegund aan Pieter van Poppel voor f 2950.-

Onteigening van gronden:

(onder Oosterhout dat wil hier zeggen Dorst.) vanaf het oude Leike tot Dorst:

	Eigenaar	aard	m2	toegekende som
1	Nic. Hoffen	weigrond	3980	f. 298.-
2	Nic. Hoffen	kreupelbos	1800	f. 135.-
3	Nic. Hoffen	wei	420	f. 32.-
4	Nic. Hoffen	bouwgrond	2060	f. 155.-
5	Nic. Hoffen	kreupelbos	720	f. 54.-
6	Nic. Hoffen	bouwgrond	1080	f. 81.-
7	Erven St. de Wit	bouwgrond	2240	f. 168.-
8	Adr. Vincenten	bouwgrond	1330	f. 100.-
9	Wed. J. Boomaars	bouwgrond	770	f. 69.-
10	Adr. Schoenmakers	bouwgrond	890	f. 80.-
11	Adr. v. Dorst	bouwgrond	980	f. 118.-
12	Erven St. de Wit	bouwgrond	1050	f. 95.-
13	Erven St. de Wit	bouwgrond	1700	f. 153.-
14	Adr. Schoenmakers	bouwgrond	980	f. 118.-
15	Oude Mannenhuis Breda	bouwgrond	1030	f. 124.-
16	Jos Minnen	bouwgrond	1520	f. 182.-
17	Adr. Schoenmakers	bouwgrond	1440	f. 170.-
18	Adr. v. Dorst	bouwgrond	800	f. 96.-
19	Erven A. v. d. Avoird	bouwgrond	1050	f. 126.-
20	Erven St. de Wit	bouwgrond	1500	f. 180.-
21	Jac. v. Dorst	wei	1080	f. 130.-
22	Erven St. de Wit	bouwgrond	1440	f. 173.-
23	Erven St. de Wit	boomgaard	890	f. 160.-
24	Erven St. de Wit	bomen	890	f. 216.-

Deze gronden zijn in bezit genomen op 13 januari 1823

25	Wed. J. Boomaars	huis. etc.	700	f. 126.-
26	Wed. J. Boomaars	woonhuisje	700	<u>f. 500.-</u>
				f. 3809.-

De afbraak is voor rekening van de Wed. Boomaars.

Arnold Minjon †
Dorst